

Sažetak

Subjekti nadzora Hanfe

Financijska slika

Važni datumi u 2018.

- 1. 2. 2018. Hrvatski sabor imenovao novo Upravno vijeće Hanfe
- 1. 3. 2018. naložena obustava trgovanja dionicama društva Agrokora
- 10. 3. 2018. stupanje na snagu novog Zakona o alternativnim investicijskim fondovima
- 5. 4. 2018. stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima
- 7. 5. 2018. društvo za osiguranje Erste osiguranje Vienna Insurance Group d.d. pripojeno je društvu za osiguranje Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d.
- 2. 7. 2018. društvo za osiguranje CROATIA osiguranje kredita d.d. pripojeno je društvu za osiguranje CROATIA osiguranje d.d.
- 4. 7. 2018. na ročištu vjerovnika izglasana nagodba vjerovnika u postupku izvanredne uprave nad društvom Agrokora d.d.
- 6. 7. 2018. Hrvatski sabor usvojio novi Zakon o tržištu kapitala
- 1. 10. 2018. ukinuto CE Enter tržište, kojim upravlja Zagrebačka burza d.d.
- 4. 10. 2018. stupanje na snagu Pravilnika o kriterijima i načinu upravljanja rizicima faktoring društava
- 5. 11. 2018. preseljenje na novu adresu i reorganizacija
- 28. 11. 2018. Zagrebačka burza d.d. donijela odluku o prijemu prvog izdavatelja u trgovinu na Progress tržište
- 3. 12. 2018. Hrvatski sabor usvojio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju
- 7. 12. 2018. Hrvatski sabor usvojio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim mirovinskim fondovima te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima

Istaknute aktivnosti

48

Provedeni nadzori rezultirali su sa 48 zapisnika kojima su utvrđene nepravilnosti te 15 rješenja kojima se nalaže ispravljanje utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti

66

Održano je 66 sjednica Upravnog vijeća, na kojima je doneseno 1.056 odluka

67

Doneseno 67 pravilnika, kojima se dodatno reguliraju zakonske odredbe

7

Objavljeno 7 upozorenja za javnost u vezi s neovlaštenim obavljanjem usluga s ciljem zaštite prava i interesa ulagatelja

78

Na temelju položenih ispita licence dobilo 9 brokera i 69 investicijskih savjetnika

>500

Više od 500 učenika i studenata na održanim predavanjima u sklopu aktivnosti podizanja razine financijske pismenosti

750 učenika i studenata na predavanjima Hanfe u prostorima Hanfe i izvan njih

750

>600

Otvoren LinkedIn profil, koji je na kraju godine imao više od 600 pratitelja

276.880

Internet stranica hanfa.hr imala je u 2018. godini 276.880 posjeta

Kretanja na tržištu financijskih usluga

2018. godina bila je vrlo izazovna za domaće, ali i međunarodna financijska tržišta. Godinu je obilježila neizvjesnost povezana s normalizacijom monetarne politike vodećih svjetskih središnjih banaka, eskalacija trgovinskog sukoba između SAD-a i Kine te događanja povezana s izlaskom Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije. Zabrinutost je generiralo i usporavanje globalnoga gospodarskog rasta, a u EU-u se posebno pratilo njemačko gospodarstvo i približavanje Italije recesiji. Ova su se međunarodna kretanja i okolnosti prenijela na domaće financijsko tržište u vidu kratkotrajnih trendova ili pojačane volatilnosti, a tek rijetko koji domaći događaj se značajnije i dugotrajnije odrazio na investicijsku aktivnost. Nakon optimističnog početka 2018. godine ponovna obustava trgovanja dionicama iz sastava društva Agrokor u veljači te utjecaj trgovinskih napetosti i geopolitičkih previranja na kretanja na svjetskim tržištima negativno su se odrazili na raspoloženje ulagatelja. Tek je kraj godine ponovo obilježio pozitivan sentiment, također više pod utjecajem prelijevanja kretanja sa stranih tržišta.

Na Zagrebačkoj je burzi tijekom 2018. ostvaren promet od 2,85 mlrd. kuna, što je za 22 % manje u odnosu na 2017. godinu. Pad ukupnog prometa na domaćem tržištu kapitala posljedica je ponajprije manjeg prometa dionicama te blok prometa, dok je istodobno promet obveznicama povećan u odnosu na prethodnu godinu. Dionički indeks CROBEX stoga je do kraja 2018. smanjen za 5,1 % u odnosu na kraj prethodne godine, dok se obveznički indeks CROBIS zadržao na razini s kraja 2017. godine. Tržišna kapitalizacija dionica tijekom 2018. smanjena je za 4 %, dok je tržišna kapitalizacija obveznica povećana za 3 % pa je ukupna tržišna kapitalizacija na Zagrebačkoj burzi iznosila 233,5 mlrd. kuna, odnosno bila je za 1 % manja nego godinu ranije.

Slaba potražnja za investicijskim uslugama i niski prometi na domaćem tržištu znatno utječu na poslovanje društava koja pružaju investicijske usluge. Tako je tijekom 2018. godine investicijske i s njima povezane usluge pružalo sedam investicijskih društava, sedam društava za upravljanje investicijskim fondovima i 13 kreditnih institucija. Ukupni prihod od obavljanja investicijskih usluga koji su ostvarila ova društva tijekom 2018. smanjen je za 15,2 % u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu su sve kategorije društava ovlaštenih za pružanje investicijskih usluga zabilježile smanjenje prihoda.

Krajem 2018. imovina 96 otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom (dalje: UCITS fondova) iznosila je 19,1 mlrd. kuna što je za 3,34 % više nego na kraju 2017. godine. U potrazi za većim prinom ulagatelji su tijekom 2018. izlazili iz dugo vremena najatraktivnijih novčanih fondova, pri čemu nisu bili skloni preuzimanju višeg stupnja rizika. Stoga je imovina dioničkih i mješovitih fondova tijekom 2018. nastavila padati, dok su obveznički fondovi, s obzirom na razmjerno visoke prinose koje generiraju za preuzeti stupanj rizika, ostvarili rast neto imovine od 38,1% na godišnjoj razini te su postali dominantna vrsta fonda s udjelom u ukupnoj imovini UCITS fondova od 45,5% na kraju 2018. Tijekom 2018. godine osnovana su dva nova otvorena alternativna investicijska fonda (dalje: AIF), jedan s javnom i jedan s privatnom ponudom, dok je jednom alternativnom fondu ukinuto odobrenje za rad. U odnosu na prethodnu godinu smanjena je neto imovina alternativnih investicijskih fondova s javnom

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

ponudom (-29,9 %), dok je istovremeno blago porasla imovina alternativnih investicijskih fondova s privatnom ponudom (6,1 %). Neto imovina Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji na dan 31.12.2018. iznosila je 697 mil. kuna, što predstavlja pad od 11,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Istodobno je cijena udjela smanjena za 9,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Spomenuti padovi posljedica su tržišnih uvjeta, odnosno smanjenja cijena dionica u portfelju fonda.

Imovina obveznih mirovinskih fondova tijekom 2018. nastavila je stabilno rasti po godišnjoj stopi od 6,7% i to primarno kroz nove uplate članova kojih je krajem 2018. bilo 1,94 milijuna. Tako je do kraja 2018. imovina obveznih mirovinskih fondova porasla na 98,1 mlrd. kuna, što pozicionira obvezne mirovinske fondove kao najveće i investicijskim potencijalom najznačajnije institucije u sektoru financijskih usluga. Ostvareni prinosi svih kategorija obveznih mirovinskih fondova tijekom 2018. (Mirex A 0,84 %, Mirex B 1,02 %, Mirex C 2,94 %) determinirani su strukturom njihove imovine, odnosno padom prinosa na obveznička ulaganja u prevladavajućem okruženju niskih kamatnih stopa te uglavnom negativnim prinosima na tržištima kapitala. Stoga su tijekom 2018. mirovinski fondovi blago smanjili relativni udio ulaganja u obveznice Republike Hrvatske, uz povećanje oročenih depozita i novčanih sredstava na računu. Osim obveznih mirovinskih fondova tijekom 2018. rast su zabilježili i dobrovoljni mirovinski fondovi kroz povećanje imovine i članstva, ali i kroz osnivanje novih fondova. Tako je ukupna imovina dobrovoljnih mirovinskih fondova tijekom 2018. povećana za 8,3% na 5,14 mlrd. kuna, dok je broj članova u otvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima povećan za 6,7%, a u zatvorenim za čak 33,2% uslijed osnivanja i početka rada dva nova fonda.

U Republici Hrvatskoj osnovano je i djeluje jedno mirovinsko osiguravajuće društvo čija je ukupna imovina na dan 31. prosinca 2018. iznosila je 553,9 mil. kuna, što predstavlja porast od 11,2 % u odnosu na kraj prethodne godine. Porast imovine prvenstveno je rezultat povećanja ulaganja, koja su činila 95,4 % ukupne imovine. Ukupan broj sklopljenih ugovora o mirovini na dan 31. prosinca 2018. iznosio je 10.660, od čega se 10.317 ugovora odnosilo na dobrovoljno mirovinsko osiguranje (III. stup mirovinskog osiguranja i izravne jednokratne uplate), a 343 ugovora na obvezno mirovinsko osiguranje (II. stup mirovinskog osiguranja). Broj korisnika mirovinskog osiguranja na dan 31. prosinca 2018. iznosio je 10.371 (10.024 korisnika dobrovoljnog mirovinskog osiguranja i 347 korisnika obveznog mirovinskog osiguranja).

Proces konsolidacije sektora osiguranja nastavljen je tijekom 2018. pa je od ukupno 20 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja su poslovala početkom 2018. provedeno pripajanje dvaju društava. Rast zaračunate bruto premije osiguranja ostvaren je i u kategoriji neživotnih i u kategoriji životnih osiguranja. Rast premije neživotnih osiguranja generiran je prvenstveno rastom premije osiguranja cestovnih vozila te osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, što je primarno posljedica gospodarskog oporavka i intenziviranja prodaje novih vozila. Uz navedene vrste neživotnih osiguranja, značajan rast premije ostvaren je i u osiguranjima imovine te osiguranjima kredita. Rast premije životnih osiguranja u 2018. najvećim je dijelom generiran rastom novih osiguranja s jednokratnim plaćanjem premije, čemu je, s obzirom na to da je bankoosiguranje značajan kanal prodaje na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj, pridonijela snažnija kreditna aktivnosti. Rastu

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

premije pridonosi i činjenica da zreliji portfelji društava istječu, što pokazuje i rast likvidiranih šteta od 8,8 % na godišnjoj razini, te se obnavljaju kroz jednokratne premije. Likvidirane štete u 2018. godini iznosile su 5,6 mlrd. kuna. Ukupna aktiva društava za osiguranje na dan 31. prosinca 2018. iznosila je 41,9 mlrd. kuna te je u odnosu na prethodnu godinu bila veća za 1,1 mlrd. kuna, odnosno za 2,7 %. Unatoč prolongiranom razdoblju niskih kamatnih stopa koje je stvorilo pritisak na profitabilnost društava za osiguranje, obje su kategorije osiguranja ostvarile dobit u 2018.: životna osiguranja u visini od 178,6 mil. kuna, a neživotna u visini od 567,3 mil. kuna.

Ukupna imovina leasing društava na dan 31. prosinca 2018. iznosila je 19,5 mlrd. kuna, što je za 7,6 % više u odnosu na isti dan prethodne godine. Istodobno je temeljni kapital leasing društava iznosio 553,7 mil. kuna. Porast gospodarske aktivnosti u 2018. pozitivno je djelovao na tržište leasinga u Republici Hrvatskoj, što je za posljedicu imalo povećanje obujma poslovanja pa je vrijednost novozaključenih ugovora bila veća za 1,5 mlrd. kuna (20,5%), dok je vrijednost aktivnih ugovora povećana za 1,1 mlrd. kuna (7,6%) u odnosu na prethodnu godinu. Broj leasing društava smanjio se za jedno društvo tijekom 2018. uslijed pokretanja postupka njegove likvidacije

Konsolidacija tržišta faktoringa nastavljena je tijekom 2018. pa je imovina faktoring društava smanjena za 40,6% te je na kraju 2018. iznosila 1,4 mlrd. kuna. Volumen transakcija, koji predstavlja osnovni pokazatelj aktivnosti tržišta, u 2018. bilježi smanjenje od 39,7 % u odnosu na isto razdoblje 2017. godine. Navedeni pad imovine te smanjenje obujma poslovanja povezan je u prvom redu s događajima povezanim s poslovnim odnosima s društvima iz grupe Agrokor tijekom 2017. i 2018. po poslovima faktoringa koji uključuje otkup mjenica, što je rezultiralo je značajnim ispravcima vrijednosti potraživanja kao i otpisima potraživanja.

Nadzorne aktivnosti

Hanfa je i u 2018. u skladu sa svojim zakonskim ovlastima kroz postupke neposrednih i posrednih nadzora provjeravala posluju li subjekti nadzora u skladu sa zakonskom regulativom i drugim propisima, propisima o upravljanju rizicima, usvojenim internim aktima, pravilima struke te općenito na način koji omogućuje njegovo uredno funkcioniranje kao i provođenje mjera i aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

U dijelu nadzora infrastrukture tržišta kapitala, Hanfa je tijekom 2018. završila postupak neposrednog nadzora Zagrebačke burze d.d. započet u 2017., na temelju kojeg je doneseno rješenje kojim je Zagrebačkoj burzi naloženo otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, koje su i otklonjene u naloženom roku. Također, Hanfa je tijekom 2018. provodila kontinuirani posredni nadzor Zagrebačke burze prikupljanjem i analizom izvještaja o poslovanju uređenog tržišta i multilateralne trgovinske platforme, te nadzor Središnjeg klirinškog depozitarnog društva provjerom pravovremene dostave

informacija i izvješća propisanih Zakonom o tržištu kapitala¹ (dalje: ZTK) te analizom zaprimljenih podataka.

Tijekom 2018. Hanfa je od Zagrebačke burze i investicijskih društava zaprimila 22 prijave sumnji na manipulaciju tržištem i dvije prijave sumnje na trgovanje na temelju povlaštenih informacija te dvije prijave i tri predstavke povezane sa zlouporabom tržišta od različitih fizičkih i pravnih osoba. Zaprimljene se prijave i predstavke analiziraju, prikupljaju se relevantni podaci i dokumentacija te se utvrđuje eventualna zloupotreba tržišta. Na temelju zaprimljenih prijava Hanfa je u slučajevima u kojima je utvrdila zlouporabu tržišta donijela rješenja kojima je naložila prestanak postupanja koje je u suprotnosti s odredbama ZTK-a u vezi s zlouporabom tržišta i Uredbe (EU) br. 596/2014 o zlouporabi tržišta² te izrekla opomene.

Provedeno je 140 posrednih nadzora nad izdavateljima koji su se odnosili na transparentnost, odnosno objavljivanje propisanih informacija, 23 posredna nadzora koja su se odnosila na stjecanje i/ili otpuštanje dionica izdavatelja od strane osoba na rukovoditeljskim dužnostima i 28 posrednih nadzora koji su se odnosili na stjecanje i/ili otpuštanje vlastitih dionica i ostalih financijskih instrumenata izdavatelja. Na temelju provedenih posrednih nadzora Hanfa je donijela tri rješenja u kojima su izrečene opomene izdavateljima.

Usvajanjem novog Zakona o tržištu kapitala u 2018. Hanfa je dobila ovlast nadzora financijskih informacija izdavatelja te je provela kontrolu dosljedne primjene odgovarajućeg okvira za financijsko izvještavanje od strane izdavatelja, na temelju koje će se provesti cjelokupni i usredotočeni nadzori u narednim razdobljima.

U 2018. godini Hanfa je dovršila pet neposrednih nadzora nad investicijskim društvima pokrenutih u 2017., čiji su predmeti nadzora bili pružanje usluge izvršavanja naloga za račun klijenta, upravljanje sukobom interesa, politike primitaka, privatna ponuda financijskih instrumenata klijentima, agentura i pokroviteljstvo izdanja, pružanje usluge upravljanja portfeljem, pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti te kontrolne funkcije i upravljanje sukobom interesa u dijelu pružanja usluge skrbništva. Nadalje, dovršen je i jedan izvanredni neposredni nadzor na temelju kojeg je izdano rješenje kojim je utvrđeno kako je predmetno društvo neovlašteno pružalo investicijske usluge.

U 2018. izdana su rješenja s nadzornim mjerama za dva investicijska društva, i to nadzorna mjera opomene te nadzorna mjera ispravljanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Također, u 2018. je okončan postupak posrednog nadzora nad jednim investicijskim društvom u vezi s prekoračenjem velikih izloženosti iz knjige pozicija kojima se ne trguje.

Hanfa je u 2018. provela izvanredne neposredne nadzore nad poslovanjem dvaju mirovinskih društava te jednim društvom za upravljanje alternativnim investicijskim fondom, kojima je predmet nadzora bio

¹ NN, br. 65/18

² Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

investicijski proces u vezi s ulaganjem imovine mirovinskih fondova u financijske instrumente koje je izdalo trgovačko društvo Agrokor d.d. te njegova povezana i ovisna trgovačka društva.

Proveden je nadzor nad poslovanjem jednog društva za upravljanje investicijskim fondovima, na temelju kojeg je Hanfa izdala rješenje kojim je društvu naloženo unaprijeđenje profila rizičnosti investicijskih fondova kojima upravlja te da društvo osigura da se postupci, alati i tehnike mjerenja i upravljanja kreditnim rizikom adekvatno dokumentiraju.

U redovnim posrednim nadzorima u 2018. naglasak je stavljen na provjeru adekvatnosti kapitala mirovinskih društava i društava za upravljanje, analize ulaganja imovine investicijskih i mirovinskih fondova, postupanja u skladu s odredbama Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9, provjere stanja jamstvenog pologa obveznih mirovinskih društava, objave informacija u godišnjim financijskim izvještajima na temelju obveza iz Uredbe (EU) 2015/2365 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o transparentnosti transakcija financiranja vrijednosnih papira i ponovne uporabe te o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, izvještaj o poslovanju Središnjeg registra osiguranika (Regos), provjeru godišnjih financijskih izvještaja s naglaskom na prikaz primanja članova uprave i nadzornog odbora društava za upravljanje, provjeru pokazatelja ukupnih troškova UCITS fondova te na godišnji izvještaj o radu Fonda hrvatskih branitelja.

Pored toga, Hanfa je u 2018. provodila i izvanredne posredne nadzore kod kojih je predmet nadzora između ostalog uključivao vrednovanje imovine UCITS fondova, procedure vrednovanja imovine UCITS fondova, provjere uvjeta pod kojima je izdano odobrenje za rad te istinit prikaz stanja u financijskim izvještajima jednog fonda za gospodarsku suradnju (dalje: FGS), naplatu upravljačkih naknada od strane društava za upravljanje FGS-ovima te obavljanje kontrolnih poslova depozitara u dijelu kontrole ulaganja imovine fondova za jedno društvo za upravljanje.

U nadzoru društava za osiguranje Hanfa se usredotočila na ocjenu vrednovanja imovine i obveza, ocjenu usklađenosti potrebnog solventnog kapitala, procese ulaganja i oblikovanja tehničkih pričuva, dostatnost pričuva šteta i dostatnost premije. Nadzor je bio usmjeren i na vlastitu procjenu rizika i solventnosti od strane samog društva, adekvatnost uspostavljene organizacijske strukture, ključne funkcije u društvu te sustav upravljanja u dijelu sigurnosti informacijskog sustava.

U 2018. provodilo se pet postupaka neposrednih nadzora nad društvima za osiguranje, od kojih su dva neposredna nadzora bila izvanredna, a tri redovna. Naglasak u provedbi neposrednih nadzora poslovanja društava za osiguranje bio je na zaštiti potrošača, odnosno na primjerenosti internih procedura, praksi i postupanja koji imaju utjecaj na zaštitu zainteresiranih osoba.

Hanfa je u 2018. donijela četiri rješenja koja se odnose na postupke neposrednih nadzora završenih u 2017. i 2018. godini. Jedno rješenje odnosilo se na okončanje postupka neposrednog nadzora, dok su se tri rješenja odnosila na otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti, a društva za osiguranje postupala su u skladu s naloženim u izreci navedenih rješenja i u skladu s rokovima propisanim rješenjima.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

Posredni nadzor poslovanja društava za osiguranje provodio se na temelju analiza dostavljenih redovitih nadzornih izvješća i ostalih informacija prikupljenih od subjekata nadzora, pri čemu je naglasak stavljen na nadzor sustava upravljanja rizikom nedostatnosti premije u vrsti rizika 10.01 obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama i vrsti osiguranja 03 osiguranje cestovnih vozila.

U dijelu nadzora poslovanja leasing društava, tijekom 2018. dovršen je jedan neposredni nadzor započet u 2017. čiji je predmet nadzora bio poslovni proces posla leasinga, te je rješenjem naloženo otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti. Hanfa je u 2018. izdala i jedno rješenje o otklonjenim nezakonitostima i nepravilnostima čije je otklanjanje naloženo rješenjem iz 2017. godine.

Hanfa je tijekom 2018. kontinuirano provodila kontrolu pravodobnosti i točnosti zaprimljenih izvještaja i podataka leasing društava, provjeru eventualnih sumnji na višestruka financiranja te provjeru limita izloženosti prema pojedinim osobama i grupama povezanih osoba.

Na temelju provedenih neposrednih nadzora nad poslovanjem faktoring društava u vezi s otkupom mjenica kojima su izdavatelji bila društva iz grupe Agrokor, Hanfa je tijekom 2018. izdala sedam rješenja, od čega dva rješenja kojima je društvima naloženo otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, dva rješenja o otklonjenim nezakonitostima i nepravilnostima te tri rješenja kojima se obustavlja postupak neposrednog nadzora. Nadalje, Hanfa je tijekom 2018. pokrenula neposredni nadzor nad poslovanjem jednog društva kojem je predmet nadzora bio usklađenost s odredbama Zakona o faktoringu u dijelu djelatnosti, upravljanja rizicima i financijskog izvještavanja te nadzor primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Posredni nadzor nad poslovanjem faktoring društava u 2018. bio je usmjeren na održavanje razine regulatornog kapitala faktoring društava kao i na analize portfelja u kontekstu izloženosti prema pojedinim osobama i grupama povezanih osoba.

Normativne aktivnosti

Promatrajući s aspekta normativnih aktivnosti, 2018. godina je za Hanfu bila iznimno važna. Tako je u protekloj godini Hanfa donijela niz podzakonskih akata iz svih područja sektora financijskih usluga. Predstavnici Hanfe aktivno su sudjelovali u radnim skupinama za izradu zakona iz područja nadležnosti te su isto tako sudjelovali u nizu javnih i stručnih savjetovanja sa zainteresiranom općom javnosti. Pojačani regulatorni okvir, kojem Europska unija pridaje veliki značaj, za Hanfu predstavlja poseban izazov. S obzirom na to da postoji tendencija da europski zakonodavac propise donosi kroz direktno primjenjive uredbe, a ne kroz direktive, nacionalnom se zakonodavcu time ostavlja ograničen prostor za primjenu nacionalnih diskrecija i proporcionalnost u implementaciji. Upravo je zbog toga Hanfa prepoznala važnost sudjelovanja njezinih predstavnika u radnim skupinama kako bi se osigurala optimalna implementacija i prilagodba kompleksnih regulativa na hrvatskom tržištu.

Sudjelovanjem u radnim skupinama stručnjaci iz Hanfe su tijekom 2018. godine sudjelovali u izradi gotovo svih važnijih zakona koji uređuju financijske usluge u Republici Hrvatskoj. Najvažniji je Zakon o tržištu kapitala, čiji je proces izrade nacrtu i samo donošenje okončan u srpnju 2018. godini. Ovaj zakon predstavlja najopsežniji propis u nadležnosti Hanfe te je donio brojne izmjene za sudionike tržišta kapitala, a koje uključuju: izmjenu načina funkcioniranja izuzeća od primjene pravila MiFID II³ na velika i srednja poduzeća koja trguju izvedenicama na robu, emisijskim jedinicama i izvedenicama na emisijske jedinice, veću zaštitu malih ulagatelja u odnosu na poslovanje investicijskih društava i kreditnih institucija koje pružaju investicijske usluge, definiranje prodaje udjela u fondovima investicijskom uslugom zaprimanja i prijenosa naloga za što je potrebno odobrenje Hanfe, uvođenje tržišnog posrednika kao nove kategorija sudionika na tržištu kapitala, uvođenje novog mjesta trgovanja – OTP-a, što je nova platforma za trgovanje svim financijskim instrumentima koji nisu vlasnički, a koje se od uređenog tržišta i multilateralne trgovinske platforme (MTP) razlikuje po suženom opsegu dozvoljenih proizvoda, nižoj razini transparentnosti te po drugačijem načinu spajanja ponude i potražnje, novi režim za usluge dostave, odnosno objave podataka o transakcijama u vezi s trgovanjem izvedenicama te uvođenje novih obveza za srednje i velike poduzetnike, kao i za financijske subjekte koji imaju značajne pozicije u OTC izvedenicama. Značajna izmjena koja se novim ZTK-om uvela jest i transponiranje Direktive o transparentnosti izdavatelja⁴ koja daje ovlast Hanfi da provjerava jesu li financijske informacije propisane tim Zakonom sastavljene u skladu s relevantnim okvirom za financijsko izvještavanje te da poduzme odgovarajuće primjerene mjere ako to nije slučaj. Tijekom 2018. godine Hanfa je nastavila s projektom revizije i implementacije Kodeksa korporativnog upravljanja za izdavatelje na uređenom tržištu. Cilj ovog projekta bio je jačanje primjene najboljih praksi te podizanje razine transparentnosti kao važnog preduvjeta razvoja tržišta kapitala.

U ožujku 2018. godine donesen je novi Zakon o alternativnim investicijskim fondovima⁵ kojim su izmijenjene i dopunjene odredbe za koje je dosadašnja praksa i iskustvo pokazalo da postoji potreba za njihovim uspješnijim ili podrobnijim uređenjem, a uključuju: razvrstavanje UAIF-ova u tri razreda na mali, srednji i veliki UAIF, i to temeljem kriterija veličine imovine pod upravljanjem UAIF-a i kategorije ulagatelja kojima se udjeli pojedinih AIF-ova mogu nuditi, osiguranje visoke razine zaštite malih ulagatelja propisivanjem najstrožih zahtjeva za one upravitelje AIF-ovima čiji su udjeli namijenjeni navedenoj kategoriji ulagatelja te pojednostavljivanje postupaka licenciranja.

Zakon o provedbi Uredbe o novčanim fondovima⁶ koji je donesen krajem prosinca 2018. godine, omogućava izravnu provedbu Uredbe (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja

³ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU SL L 173

⁴ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31. 12. 2004.), kako je posljednje izmijenjena Direktivom 2013/50/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o izmjenama Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu, Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje i Direktive Komisije 2007/14/EZ o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Direktive 2004/109/EZ (Tekst značajan za EGP) SL L 294

⁵ NN, br. 21/18
⁶ NN, br. 118/18

2017. o novčanim fondovima na način da se utvrđuje postupak izdavanja odobrenja za osnivanje i upravljanje novčanim fondovima, područje rada i ovlasti nadležnog tijela kao i prekršaji za postupanje protivno Uredbi (EU) 2017/1131 te visina novčane kazne za pojedine prekršaje pravnih i fizičkih osoba na koje se Uredba (EU) 2017/1131 primjenjuje.

Krajem 2018. u Hrvatskom saboru usvojen je paket mirovinskih zakona kojim je doneseno nekoliko važnih novina usmjerenih prema očuvanju održivosti mirovinskog sustava, što uključuje: proširenje investicijskih mogućnosti mirovinskim društvima, smanjenje naknada koje naplaćuju mirovinska društva te drugačije raspoređivanje osiguranika koji nisu sami odabrali obavezni mirovinski fond što povećava konkurenciju među mirovinskim društvima. Paket navedenih mjera trebao bi potaknuti konkurenciju među mirovinskim društvima. Usporedno s izmjenama regulative u području obveznog mirovinskog osiguranja, 2018. su obilježile i izmjene regulative dobrovoljne mirovinske štednje u segmentu uređenja naknada koje su naplaćivala dobrovoljna mirovinska društva, mogućnosti izbora isplate sredstava putem mirovinskog osiguravajućeg društva, mirovinskog društva ili društva za osiguranje, te definiranja iznosa ušteđenih sredstava koji je moguće jednokratno povući. U protekloj su godini na snagu stupile i dvije izmjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima⁷ kojima je ustanovljen regulatorni okvir za usklađenje s Preporukom 23 (Regulacija, supervizija i nadzor nad financijskim institucijama) – zakonodavni okvir za kreditne i financijske institucije, iz Izvješća o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL u odnosu na provedbu mjera sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma. Dodatno, spomenutim zakonskim izmjenama uređena su prava radnika u vezi s dopunskom mirovinom prilikom migracije iz jedne države članice u drugu, dodatno se uredio nadzor nad prekograničnim poslovanjem mirovinskih društava i zaštita korisnika mirovina u slučaju prekograničnog pružanja usluga te je unaprijeđen sustav upravljanja kroz propisivanje uvjeta stručnosti i primjerenosti nositelja ključnih funkcija u mirovinskom osiguravajućem društvu. Također propisane su dodatne obveze u vezi s procjenom i upravljanjem rizicima mirovinskog osiguravajućeg društva, kao i dodatne informacije koje ono mora dostavljati potencijalnim članovima kako bi im se omogućilo donošenje dobro utemeljene odluke u vezi s ponuđenim mirovinskim programima.

U području regulacije tržišta osiguranja, u prosincu 2018. godine na snagu je stupio novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju⁸, koji propisuje nova pravila za obavljanje poslova distribucije osiguranja i reosiguranja na području RH i prekogranično, implementirajući Direktivu o distribuciji osiguranja⁹. Osim izmjena koje se uvode zbog prijenosa Direktive o distribuciji osiguranja, provedene su izmjene i dopune i drugih odredaba Zakona o osiguranju, i to u dijelu definicije reosiguranja, mogućnosti obavješćavanja i razmjenjivanja informacija s drugim nadležnim tijelima o primjerenosti namjeravanog stjecatelja kvalificiranog udjela, obveze člana uprave o izvješćavanju Hanfe o prestanku obnašanja funkcije člana uprave ili nadzornog odbora tehničkih pričuva kod osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja te mogućnosti savjetovanja s Europskim odborom za

⁷ NN, br. 28/18 i 115/18

⁸ NN, br. 112/18

⁹ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja, SL L 26

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

sistemske rizike (dalje: ESRB) radi donošenja rješenja o produljenju roka za poduzimanje mjera za otklanjanje neusklađenosti s potrebnim solventnim kapitalom. Također je definirana sloboda pružanja usluga na državnom području druge države članice kao i sloboda poslovnog nastana tj. poslovanja putem osnivanja podružnice ili stalne prisutnosti na državnom području druge države članice te uloga Hanfe u nadzoru poslovanja. Posebna se pažnja posvećuje stručnim uvjetima koje distributeri osiguranja i reosiguranja i radnici društava za osiguranje i reosiguranje koji obavljaju takve poslove moraju ispunjavati kako bi primjereno izvršili svoje zadaće.

Djelatnost leasinga i faktoringa tijekom 2018. dodatno je regulirana kroz pravilnike kojima su propisani i osnaženi sustavi upravljanja u leasing i faktoring društvima u području organizacijskih zahtjeva i načina obavljanja poslova interne revizije te upravljanja rizicima.

Potrebno je istaknuti kako je u prosincu 2018. godine donesen i Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 1286/2014 o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode (PRIIPS)¹⁰, koji se primjenjuje na sve subjekte nadzora Hanfe koji sudjeluju u izdavanju i distribuciji investicijskih proizvoda, odnosno upakiranih investicijskih proizvoda za male ulagatelje i investicijskih osigurateljnih proizvoda. Ciljevi Uredbe (EU) br. 1286/2014 su osigurati pružanje potrebnih informacija malim ulagateljima za ulaganja kod kojih iznos koji se vraća malom ulagatelju podliježe fluktuacijama zbog izloženosti referentnim vrijednostima ili podliježe učinkovitosti jedne ili više imovina koje mali ulagatelj nije izravno kupio. Utvrđeni su zajednički standardi za sastavljanje dokumenta s ključnim informacijama kako bi se osiguralo da on bude razumljiv malim ulagateljima, propisane su odgovornosti izdavatelja takvih proizvoda za točnost dokumenta s ključnim informacijama kao i dostava dokumenta s ključnim informacijama prije zaključenja bilo koje transakcije te praćenje tržišta za investicijske osigurateljne proizvode. Nadležnost za provođenje nadzora, izricanje nadzornih mjera, podnošenje optužnih prijedloga kao i suradnju s drugim nadležnim tijelima Zakon dodjeljuje Hanfi.

Licenciranje i edukacija

Na temelju relevantnih propisa Hanfa kroz postupke licenciranja provodi inicijalnu procjenu uvjeta posjedovanja odgovarajućih stručnih kvalifikacija, znanja i iskustva primjerenih za upravljanje i vođenje poslova subjekata nadzora. Hanfa prilikom procjene kandidata koji obavljaju relevantne funkcije u subjektima koji su u skladu sa zakonskim ovlaštenjima u njezinoj nadležnosti procjenjuje formalne uvjete, ali i analizira ponašanje kandidata u dosadašnjem profesionalnom radu. Licenciranjem se postiže osnovni cilj, a to je osiguranje zakonitog rada i stabilnosti poslovanja subjekata nadzora pa tako i ukupnog financijskog sustava.

U nadzornom dijelu tržišta kapitala tijekom 2018. izdana su 33 odobrenja, odnosno suglasnosti u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala. Izdavanje odobrenja za rad brokera i investicijskih savjetnika Hanfa je provodila do dana stupanja na snagu novog Zakona o tržištu kapitala. Stupanjem na snagu novog

¹⁰ NN, br. 112/18

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

Zakona o tržištu kapitala Hanfa više ne izdaje odobrenja za rad brokera i investicijskih savjetnika već će za njih samo provoditi ispite. Hanfa je tijekom 2018. odobrila šest zahtjeva za odobrenje prospekta. Na tržištu kapitala putem prospekata u vezi s javnom ponudom prikupljeno je približno 550 milijuna kuna, što je manje u odnosu na 2017. kada je prikupljeni iznos bio približno 1,1 mlrd. kuna. Osim prospekata koje je Hanfa odobrila, od nadležnih tijela drugih država članica EU-a zaprimljeno je ukupno 14 notifikacija prospekata i 44 notifikacija dopuna prospekata. Takvi prospekti i dopune prospekata imaju učinak kao prospekti i dopune prospekata koje je odobrila Hanfa. Odobreno je šest ponuda za preuzimanje, a na temelju čega su isplaćena ukupna sredstva u iznosu od približno 811 mil. kuna, što je značajno više u odnosu na 2017. kada je na temelju jedne odobrene ponude za preuzimanje isplaćeno svega 18,2 mil. Kuna.

Hanfa je u postupku licenciranja tijekom 2018. donijela 85 odluka u vezi s licenciranjem društava za upravljanje investicijskim fondovima, investicijskih fondova i njihovih depozitara. U dijelu licenciranja mirovinskih društava, mirovinskih fondova i njihovih depozitara donesena je 31 odluka.

Na tržištu osiguranja na temelju zaprimljenih zahtjeva izdano je 14 odobrenja. Tijekom 2018. izdane su i 82 dozvole za zastupanje odnosno posredovanje zastupnicima i posrednicima u osiguranju, što je broj predmeta licenciranja u ovom dijelu zadržalo otprilike na istoj razini kao u 2017. godini. Izdana su i 32 rješenja o prestanku važenja, odnosno ukidanju dozvola za zastupanje u osiguranju.

U dijelu licenciranja leasing društava doneseno je ukupno 18 odluka. Većina postupaka odnosila se na izdavanje suglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave leasing društva. Na tržištu faktoringa dovršavan je proces usklađivanja poslovanja s novim Zakonom o faktoringu¹¹. Većina društava ispunila je uvjete za izdavanje odobrenja za faktoring u 2017. kao i odobrenja za kvalificirane udjele i članove uprave, dok su preostala usklađenja završena u 2018. godini.

Hanfa je u skladu s Pravilnikom o obrazovnom programu i ispitu za stjecanje zvanja ovlaštenog upravitelja mirovinskih fondova, ovlaštenog upravitelja mirovinskog osiguravajućeg društva, brokera i investicijskog savjetnika u 2018. održala obrazovni program te ciklus ispita za stjecanje navedenih zvanja. U 2018. održana su po dva ispitna roka za brokere, investicijske savjetnike te za ovlaštene upravitelje mirovinskih osiguravajućih društava. Tijekom 2018. održano je pet ispitnih rokova za zastupnike u osiguranju i posrednike u osiguranju i/ili reosiguranju. Hanfa je u suradnji sa Zagrebačkom burzom i SKDD-om u lipnju 2018. održala devetu edukaciju za izdavatelje. Naglasak je bio na projektu revizije zajedničkog Kodeksa korporativnog upravljanja Hanfe i Zagrebačke burze koji je podržala Europska banka za obnovu i razvoj te nadzoru financijskih informacija izdavatelja kao novoj ovlasti Hanfe propisanoj novim Zakonom o tržištu kapitala.

¹¹ NN, br. 94/14, 85/15, 41/16

Unaprjeđenje financijske pismenosti i zaštita potrošača

Temeljna načela kojima se Hanfa, kao nadzorno tijelo sektora financijskih usluga, rukovodi kod ostvarivanja svojih ciljeva, su izgradnja povjerenja među sudionicima financijskog tržišta i pravovremeno izvješćivanje potrošača, odnosno korisnika financijskih usluga.

U skladu s tim, dodatno su intenzivirane aktivnosti Hanfe u vezi s povećanjem razine financijske pismenosti kroz još snažniji angažman u suradnji s obrazovnim ustanovama, ažuriranje sadržaja na svojoj internetskoj stranici i jačanje međuinstitucionalne suradnje s drugim dionicima na ovom području. Hanfa je početkom godine objavila poziv zainteresiranim obrazovnim ustanovama i udrugama koje djeluju pri obrazovnim ustanovama (srednje škole, veleučilišta i učilišta, sveučilišta, fakulteti, studentske udruge itd.) te drugim zainteresiranim dionicima (primjerice udruge za zaštitu potrošača, udruge za pravno savjetovanje, udruge koje se bave financijskom pismenošću i informiranjem potrošača itd.) za dostavu prijedloga uspostave, odnosno nastavka održavanja suradnje. Održana su predavanja i radionice za više stotina učenika i studenata te su i na taj način predstavljeni rad Hanfe i teme iz njezine nadležnosti.

Na planu zaštite potrošača Hanfa kontinuirano prima predstavke potrošača i potiče komunikaciju s korisnicima financijskih usluga, što uključuje i primanje informacija o sumnjama na neprimjereno postupanje subjekata nadzora Hanfe. Tijekom 2018. Hanfa je zaprimila 152 predstavke. Najveći dio (64,5 %) odnosio se na subjekte nadzora iz tržišta osiguranja, 13,2 % na subjekte iz tržišta kapitala, 7,9 % na subjekte iz sektora leasinga, dok je za sve ostale subjekte nadzora postotak primljenih predstavki bio znatno manji.

Aktivnosti zaštite potrošača odnosile su se i na rad unutar Stalnog odbora za financijske inovacije (engl. Financial Innovation Standing Committee) i Odbora za zaštitu potrošača i financijske inovacije (engl. Committee on Consumer Protection and Financial Innovation) Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržište kapitala (dalje: ESMA) te Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (dalje: EIOPA), kroz praćenje rada odbora, sudjelovanje u istraživanjima, izvještavanje o predstavkama te razmjenu iskustva s drugim državama članicama u vezi s pitanjima zaštite potrošača.

Navedene aktivnosti Hanfe tijekom 2018. doprinijele su većoj transparentnosti prema stručnoj i široj javnosti, a u okvir čega je Hanfa nastavila uredno ispunjavati obveze propisane Zakonom o pravu na pristup informacijama¹², kao što su rješavanje zahtjeva domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba za pristup informacijama te redovito i transparentno objavljivanje relevantnih informacija iz djelokruga rada Hanfe, kao i provođenje savjetovanja sa zainteresiranom javnošću o nacrtima propisa iz nadležnosti putem sustava e-Savjetovanje. Tijekom godine također su objavljivani zakonski i podzakonski propisi i njihove pročišćene verzije.

¹² NN, br. 25/13 i 85/15

Međunarodna suradnja

Međunarodne aktivnosti su tijekom godine prvenstveno bile usmjerene na rad ESMA-e i EIOPA-e, gdje su zaposlenici Hanfe nastavili s intenzivnim sudjelovanjem u većem broju odbora i radnih skupina. Jedan od glavnih ciljeva bio je uključiti se u članstvo u Međunarodnom udruženju nadzornih tijela u osiguranju (engl. International Association of Insurance Supervisors - IAIS) i Međunarodnoj organizaciji nadzornih tijela za mirovinske sustave (engl. International Organisation of Pension Supervisors – IOPS). Aktivnosti su obuhvatile planiranje i provođenje projekata koji su odobreni i financirani od strane Europske komisije. Nastavljena je bilateralna suradnja s drugim nadležnim tijelima te studijski posjeti.

Rad ESMA-e bio je usmjeren na ujednačavanje nadzornih praksi i unaprjeđenje suradnje između regulatora, posebno u vezi s pripremama za Brexit i implementaciju MiFID2/MiFIR regulative. Predsjednik Upravnog vijeća Hanfe dr. sc. Ante Žigman početkom 2019. izabran je za člana Povjerenstva za posredovanje (engl. Mediation Panel) EIOPA-e čija je uloga da na nepristran način posreduje u rješavanju sporova između nacionalnih nadležnih tijela. Rad EIOPA-e je tijekom godine bio usmjeren na ostvarivanje sljedećih ciljeva: jačanje zaštite potrošača, jačanje nadzorne konvergencije i razvoja nadzora u okruženju koje se razvija, očuvanje financijske stabilnosti, pripreme za Brexit te međusektorske teme InsurTech i održivo financiranje. Hanfa je sudjelovala i u većem broju istraživanja te prikupljanju podataka koje je provodila EIOPA, a koji su bili povezani s poslovanjem društava za osiguranje, kao i provođenjem nadzora nad tržištem osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Hanfa je u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom sudjelovala u prikupljanju podataka u vezi s izradom analiza Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo (dalje: EBA) koje su povezane s revizijom bonitetnih zahtjeva za investicijska društva na temelju Direktive CRD IV i Uredbe CRR odnosno drugim izvještavanjima povezanim sa zahtjevima iz Direktive BRRD.

ESRB je tijekom 2018. nastavio svoj rad na praćenju izvora sistemskih rizika u europskom financijskom sustavu i razvoju makrobonitetnih politika. Tijekom 2018. član Upravnog vijeća Hanfe sudjelovao je na četirima sastancima Općeg odbora, a zaposlenici Hanfe na dvama sastancima Savjetodavnog tehničkog odbora ESRB-a.

Hanfa je u lipnju 2018. postala privremeni, a u studenom 2018. punopravni član IAIS-a i to kao član CEET regije. Predsjednik Upravnog vijeća Hanfe izabran je od strane članova CEET regije kao predstavnik te regije u Izvršnom odboru IAIS-a. Svojim sudjelovanjem u radu IAIS-a Hanfa želi doprinijeti razvoju i provedbi načela i standarda nadzora sektora osiguranja kako bi u konačnici doprinijela ostvarivanju misija IAIS-a. Hanfa je svoje međunarodne aktivnosti usmjerila i na uključivanje u članstvo u IOPS-u, realizacija čega se očekuje u 2019. Prepoznata je važnost navedene međunarodne organizacije i Hanfa će svoje članstvo iskoristiti za unaprjeđenje vlastitih nadzornih praksi. U sklopu Međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire (dalje: IOSCO) Hanfa je razmjenjivala podatke o nadzoru tržišta kapitala s drugim nadležnim tijelima.

U travnju 2018. Hanfa je započela s provedbom dvogodišnjeg *twinning* projekta iz područja financijskih usluga u Crnoj Gori u suradnji sa središnjom bankom i regulatorom financijskih usluga iz Njemačke

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

(Bundesbank i BaFin), Središnjom bankom Nizozemske (DNB) te Hrvatskom narodnom bankom. Započet je i *twinning* projekt za Narodnu banku Srbije u kojoj konzorcij čine središnje banke Njemačke, Hrvatske i Rumunjske, a Hanfa sudjeluje u pružanju tehničke pomoći u području osiguranja.

Sudski postupci

Hanfa redovito sudjeluje u sudskim postupcima, i to kao ovlašteni tužitelj u prekršajnom postupku za prekršaje koji su propisani u području javnih ovlasti koje ima te kao tuženik u upravnom sporu po tužbi povodom upravnog akta Hanfe. U slučaju saznanja da je počinjeno kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti, Hanfa u skladu s kazneno-postupovnim propisima podnosi kaznenu prijavu državnom odvjetništvu.

Na postupke koje u okviru svoje nadležnosti Hanfa provodi primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako zakonom nije drugačije propisano. Akti Hanfe su konačni i protiv njih se može pokrenuti upravni spor, u kojem Hanfa kao stranka aktivno sudjeluje.

U skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima Hanfa, kao ovlašteni tužitelj, podnosi optužne prijedloge Općinskom prekršajnom sudu u Zagrebu (kao isključivo stvarno i mjesno nadležnom sudu) i Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske, a zaposlenici Hanfe aktivno sudjeluju u navedenim prekršajnim postupcima (odlascima na rasprave, sastavljanjem očitovanja te poduzimanjem svih drugih radnji za koje je po zakonu ovlaštena Hanfa kao ovlašteni tužitelj).

Pored navedenog, na temelju odredaba Prekršajnog zakona Hanfa je ovlaštena objavljivati pravomoćne i nepravomoćne sudske odluke u slučaju kada je to definirano posebnim propisima (u 2018. objavljene su presude o počinjenim prekršajima na temelju odredaba Zakona o tržištu kapitala), odnosno kada je to određeno relevantnim propisima Europske unije. Za razliku od objave anonimiziranih sudskih odluka, u navedenim objavama, a u skladu s relevantnim odredbama, navodi se da je riječ o nepravomoćnim odlukama te se daju informacije o vrsti i karakteru kršenja zakona i identitetu počinitelja prekršaja.

Hanfa je po utvrđenim nezakonitostima u provedenim postupcima nadzora, a na temelju svojih ovlasti u 2018. nadležnom Općinskom prekršajnom sudu u Zagrebu i Financijskom inspektoratu podnijela ukupno 16 optužnih prijedloga: sedam protiv počinitelja prekršajnih djela zbog kršenja odredaba definiranih ZTK-om, pet optužnih prijedloga u području investicijskih i mirovinskih fondova uslijed kršenja zakonskih odredaba te četiri optužna prijedloga iz područja osiguranja. od čega tri zbog postupanja protivno zakonskim odredbama vezanim uz pružanje informacija ugovaratelju osiguranja kod sklapanja ugovora o osiguranju, te jedan koji se odnosi na sprječavanje pranja novca.

Mogućnost da ovlašteni tužitelj i okrivljenik pregovaraju o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o izboru i visini sankcije koja je predviđena Prekršajnim zakonom korištena je kao alternativa sudskim sporovima te je u razdoblju od 2014. do kraja 2018. rezultirala sa 22 osuđujuće presude.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

Tijekom 2018. godine protiv odluka Hanfe pokrenuta su tri upravna spora podnošenjem tužbi pred Upravnim sudom u Zagrebu, na koje je Hanfa u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima¹³ dala odgovor i dostavila zatražene spise iz kojih proistječu pobijane odluke Hanfe. Hanfa je tijekom obavljanja svoje redovite djelatnosti uočila postojanje osnova sumnje da su počinjena kaznena djela te je 2018. podnijela jednu kaznenu prijavu protiv četiri fizičke osobe. Riječ je o kaznenim djelima pronevjere, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju te krivotvorenja službene ili poslovne isprave, kako je opisano i kažnjivo Kaznenim zakonom.

Poslovanje Hanfe

Hanfom upravlja Upravno vijeće, koje se sastoji od pet članova, od kojih je jedan predsjednik. Članovi su Upravnog vijeća od 2. veljače 2018. godine dr. sc. Ante Žigman (predsjednik), Antun Palarić, dr. sc. Tomislav Ridzak, Ilijana Jeleč i Jurica Jednačak.

Upravno je vijeće u 2018. godini donijelo 1.056 odluka na 66 sjednica, od kojih su 48 bile redovne, dok je 18 sjednica bilo izvanredno.

Tijekom 2018. održane su četiri sjednice Savjeta Hanfe, savjetodavnog tijela koje daje mišljenja te stručne i znanstvene savjete radi razvoja nadzorne prakse. Na dan 31. prosinca 2018. članovi Savjeta Hanfe bili su Damir Vandelić (predsjednik Savjeta), predstavnik Udruženja osiguravatelja pri HGK-u, Ante Žigman, predsjednik Upravnog vijeća Hanfe, Eugen Paić-Karega, predstavnik Udruženja leasing društava pri HGK-u, Ivana Gažić, predstavnica Udruženja za poslovanje i posredovanje na financijskim tržištima pri HGK-u, Josip Glavaš, predstavnik Udruženja društava za upravljanje investicijskim fondovima pri HGK-u, Kristijan Buk, predstavnik Udruženja društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskih osiguravajućih društava pri HGK-u, Ivana Ravlić Ivanović, načelnica Sektora za financijski sustav Ministarstva financija, Kristina Horvat, voditeljica službe za financijska tržišta, fondove, usluge i instrumente u Sektoru za financijski sustav Ministarstva financija i Novka Simić, viša savjetnica - specijalistica u Sektoru za EU i međunarodne financijske odnose Ministarstva financija.

Organizacijskom strukturom, koja je reorganizacijom u studenom 2018. promijenjena s ciljem povećanja fleksibilnosti i veće učinkovitosti same organizacije, poslovanje Hanfe podijeljeno je na pet sektora i šest ureda.

Na dan 31.12.2018. u Hanfi je bilo 178 zaposlenih, a prosječna dob zaposlenika je 41 godina, od čega je 90% zaposlenika visoke stručne spreme. Hanfa značajan dio sredstava kontinuirano ulaže u profesionalno usavršavanje svih svojih zaposlenika, pa je tako u 2018. godini 75 % zaposlenika sudjelovalo u barem jednom stručnom usavršavanju. U spolnoj strukturi zaposlenih žene participiraju sa 64 %, a muškarci s 36 %. Također, u strukturi zaposlenika na rukovodećim radnim mjestima 62 % je žena i 38 % muškaraca.

¹³ NN, br. 20/10, 143/12, 94/16 i 29/17

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018.

Ukupna imovina Hanfe na dan 31. prosinca 2018. iznosila je 33,4 mil. kuna. U 2018. Hanfa se financirala iz naknada od imovine i prihoda subjekata nadzora te naknada za pružene usluge. Ukupno ostvareni prihodi u 2018. iznosili su 63,6 mil. kuna, a ukupni rashodi iznosili su 58,7 mil. kuna. Na temelju iskazanih podataka o ukupnim prihodima i rashodima Hanfa je u 2018. ostvarila višak prihoda nad rashodima u iznosu od 4,9 mil. kuna, koji se u skladu s odredbama Zakona o Hanfi uplaćuje u državni proračun RH.